

Latvijas Bankas noteikumu projekts
 "Valūtu tirdzniecības sabiedrību reģistrēšanas, informācijas sniegšanas un
 valūtu tirdzniecības prasību nodrošināšanas noteikumi"

Nosaukums	Valūtu tirdzniecības sabiedrību reģistrēšanas, informācijas sniegšanas un valūtu tirdzniecības prasību nodrošināšanas noteikumi
Dokumenta veids	Noteikumi
Izdošanas pamatojums	Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 26. ³ panta trešā daļa, 26. ⁵ pants un 26. ⁷ panta otrā daļa
Mērķis un būtība	Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija Direktīvas (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 684/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK (Dokuments attiecas uz EEZ) 47. panta pirmo daļu dalībvalstīm ir jānodrošina valūtas maiņas pakalpojumu sniedzēju licencēšana vai reģistrācija. Likuma "Par Latvijas Banku" 11. panta pirmā daļa nosaka, ka Latvijas Banka izsniedz atļaujas (licences) ārvalstu valūtu pirkšanai un pārdošanai komercdarbības veidā Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrētajām juridiskajām personām, izņemot kredītiestādes, un likuma "Par Latvijas Banku" 11. panta otrā daļa nosaka, ka Latvijas Banka ir tiesīga anulēt izsniegtās atļaujas (licences), ja tiek pārkāpta tās noteiktā ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas kārtība. Detalizēts šo kapitālsabiedrību darbības tiesiskais regulējums ir noteikts Latvijas Bankas 2009. gada 13. maija noteikumos Nr. 36 "Ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas noteikumi" (tālāk tekstā – Latvijas Bankas noteikumi Nr. 36). 2023. gada 1. janvārī stājas spēkā Latvijas Bankas likums, ar kuru spēku zaudēs likums "Par Latvijas Banku" un kura 5. panta pirmās daļas 4. punkts nosaka, ka Latvijas Banka regulē un uzrauga finanšu tirgus un tā dalībnieku darbību. Ar likumu "Grozījumi Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā", kas pieņemts 2021. gada 23. septembrī un publicēts oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 2021. gada 6. oktobrī (OP numurs: 2021/193.18), pieņemts jauns kapitālsabiedrību, kuras nav kredītiestādes un kuras sniedz ārvalstu valūtu skaidrās naudas tirdzniecības pakalpojumus komercdarbības veidā (valūtu tirdzniecības sabiedrības), reģistrācijas, to darbības

uzraudzības un atbildības, kā arī informācijas sniegšanas un valūtu tirdzniecības regulējums, kas ietverts Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma II² nodaļā. Šis regulējums noteikts salīdzināmi līdzvērtīgs regulējumam, kas attiecas uz citiem finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma prasības.

Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma II² nodaļa nosaka, ka valūtu tirdzniecības sabiedrības Latvijas Banka reģistrē īpašā reģistrā. Kapitālsabiedrības, kuras līdz 2022. gada 31. decembrim būs saņēmušas Latvijas Bankas licenci ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai, Latvijas Banka reģistrēs šajā reģistrā 2023. gada 1. janvārī bez maksas, un atbilstību Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma II² nodaļā noteiktajām uz valūtu tirdzniecības sabiedrībām attiecināmajām prasībām tām būs jānodrošina līdz 2023. gada 31. decembrim.

No 2023. gada 1. janvāra mainoties valūtu tirdzniecības sabiedrību reģistrēšanas, informācijas sniegšanas un valūtu tirdzniecības prasību nodrošināšanas tiesiskajam regulējumam, Latvijas Bankas noteikumu projekts "Valūtu tirdzniecības sabiedrību reģistrēšanas, informācijas sniegšanas un valūtu tirdzniecības prasību nodrošināšanas noteikumi" (tālāk tekstā – Noteikumu projekts) ar 2023. gada 1. janvāri daļēji aizstās pašlaik spēkā esošos Latvijas Bankas noteikumus Nr. 36 (pārējā daļā šis aizstājošais normatīvais regulējums jau ir ietverts Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma II² nodaļā). Savukārt valūtu tirdzniecības sabiedrībām saistošs statistisko datu iesniegšanas normatīvais regulējums tiks konsolidēts ar līdzvērtīgām statistisko datu sniegšanas prasībām kredītiestādēm, līdz 2022. gada decembrim izdodot vienotus noteikumus, kas regulēs statistisko datu par valūtu tirdzniecības darījumiem iesniegšanu Latvijas Bankai.

Saskaņā ar Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 26.³ panta trešo daļu Latvijas Bankai ir jānosaka valūtu tirdzniecības sabiedrību reģistrācijas prasības un kārtība, kādā reģistrējama valūtu tirdzniecības sabiedrība, iesniedzams reģistrācijas paziņojums, dokumenti un informācija, kas nepieciešama valūtu tirdzniecības sabiedrības reģistrācijai.

Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 26.⁵ pants paredz, ka Latvijas Banka nosaka valūtu tirdzniecības prasības un kārtību, kādā izveidojama valūtu

	tirdzniecības vieta un veicama valūtu tirdzniecība, kā arī kārtību, kādā veicamas valūtu tirdzniecības sabiedrību pārbaudes. Savukārt minētā likuma 26.⁷ panta otrā daļa deleģē Latvijas Bankai noteikt iesniedzamo informāciju un dokumentus attiecībā uz valūtu tirdzniecības sabiedrības akcionāra vai dalībnieka (līdz fiziskajai personai, kura ir patiesais labuma guvējs Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma izpratnē), padomes (ja tāda ir izveidota) priekšsēdētāja, padomes locekļa, valdes priekšsēdētāja, valdes locekļa vai prokūrista maiņu un šīs informācijas un dokumentu iesniegšanas kārtību. Ņemot vērā minēto, Noteikumu projekts noteic kārtību, saskaņā ar kuru: 1) kapitālsabiedrības, kuras vēlas reģistrēt valūtu tirdzniecības sabiedrības darbību Latvijā, iesniedz Latvijas Bankai reģistrācijas paziņojumu, dokumentus un informāciju, kas nepieciešama valūtu tirdzniecības sabiedrības reģistrācijai;2) valūtu tirdzniecības sabiedrība iesniedz informāciju un dokumentus attiecībā uz tās akcionāra vai dalībnieka (līdz fiziskajai personai, kura ir patiesais labuma guvējs Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma izpratnē), padomes (ja tāda ir izveidota) priekšsēdētāja, padomes locekļa, valdes priekšsēdētāja, valdes locekļa, prokūrista un par Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma prasību ievērošanu valūtu tirdzniecības sabiedrībā atbildīgās personas maiņu;3) valūtu tirdzniecības sabiedrība izveido valūtu tirdzniecības vietu un veic valūtu tirdzniecību. Noteikumu projekta vispārīgajos jautājumos regulēta Latvijas Bankai iesniedzamo dokumentu noformēšanas kārtība, tostarp paredzot, ka dokumentiem, kas iesniegti svešvalodā, jābūt ar tulkojumu latviešu valodā vai valodā, kuru lieto starptautisko finanšu jomā, kas ir angļu valoda.

Noteikumu projekta II nodaļā noteiktas valūtu tirdzniecības sabiedrību reģistrācijas prasības un kārtība, kādā reģistrējama valūtu tirdzniecības sabiedrība, iesniedzams reģistrācijas paziņojums, dokumenti un informācija, kas nepieciešama valūtu tirdzniecības sabiedrības reģistrācijai. Šīs prasības ir atbilstošas Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 26.³ pantā ietvertajam regulējumam. Reģistrācijas paziņojums iesniedzams atbilstoši Noteikumu projekta 1. pielikumā ietvertajai veidlapas formai, kur uzskaitīti arī reģistrācijas paziņojumam pievienojamie dokumenti.

Reģistrācijas paziņojumam pievienojams paziņojums par katru kapitālsabiedrības akcionāru vai dalībnieku (līdz fiziskajai personai, kura ir patiesais labuma guvējs Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma izpratnē), padomes (ja tāda ir izveidota) priekšsēdētāju, padomes locekli, valdes priekšsēdētāju, valdes locekli, prokūristu un par personu, kas valūtu tirdzniecības sabiedrībā pildīs par Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma prasību ievērošanu valūtu tirdzniecības sabiedrībā atbildīgās personas pienākumus. Šis paziņojums sagatavojams atbilstoši Noteikumu projekta 2. pielikumā ietvertajai veidlapas formai, kur uzskaitīta arī šādam paziņojumam pievienojamā informācija, tostarp personas profesionālā biogrāfija un personas datu aizsardzības apliecinājums atbilstoši Noteikumu projekta 3. pielikumā ietvertajai veidlapas formai.

Attiecībā uz iesniedzamo informāciju par valūtu tirdzniecības vietu Noteikumu projekts paredz, ka iesniedzamajai informācijai pievienojami fotoattēli, kas Latvijas Bankai varētu ļaut gūt pārliecību, ka valūtu tirdzniecības vieta atbilst Noteikumu projektā ietvertajām valūtu tirdzniecības vietas izveides prasībām. Latvijas Banka, izskatot reģistrācijas pieteikumu, valūtu tirdzniecības sabiedrības jauno valūtu tirdzniecības vietu apmeklēs un pārbaudīs uz vietas tikai izņēmuma gadījumā, ja to uzskatīs par nepieciešamu vai no iesniegtajiem fotoattēliem nebūs iespējams gūt pārliecību par konkrētās valūtu tirdzniecības vietas vai tur uzstādītās automatizētās valūtu tirdzniecības iekārtas atbilstību Noteikumu projektā ietvertajām valūtu tirdzniecības vietas izveides prasībām.

Noteikumu projekts arī noteic, ka Latvijas Bankai nav jāiesniedz tie dokumenti, kuri jau ir Latvijas Bankas rīcībā un kuros nav notikušas pārmaiņas, vai kurus Latvijas Banka var iegūt no publiskajiem reģistriem Latvijā.

Noteikumu projektā noteikts, ka Latvijas Banka savā tīmekļvietnē publisko informāciju par valūtu tirdzniecības sabiedrībām, kurām ir tiesības sniegt valūtu tirdzniecības pakalpojumu, norādot šādu informāciju:

- 1) firmas nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese;
- 2) valūtu tirdzniecības vietu adreses;
- 3) reģistrācijas numurs un datums Latvijas Bankas uzturētajā valūtu tirdzniecības sabiedrību reģistrā;
- 4) datums, ar kuru valūtu tirdzniecības sabiedrības vai tās tirdzniecības vietu darbība ir apturēta vai pārtraukta.

Ja minētā informācija mainās, valūtu tirdzniecības sabiedrībai būs pienākums 15 dienu laikā par to informēt Latvijas Banku, lai Latvijas Banka varētu aktualizēt attiecīgo tīmekļvietnē publiskojamo informāciju.

Noteikumu projekts saglabā jau pastāvošo pieeju, ka valūtu tirdzniecības sabiedrība var pārtraukt valūtu tirdzniecību uz periodu līdz sešiem mēnešiem, par to informējot Latvijas Banku.

Noteikumu projekta III. nodaļa noteic Latvijas Bankai iesniedzamo informāciju un dokumentus attiecībā uz valūtu tirdzniecības sabiedrības akcionāra vai dalībnieka (līdz fiziskajai personai, kura ir patiesais labuma guvējs Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma izpratnē), padomes (ja tāda ir izveidota) priekšsēdētāja, padomes locekļa, valdes priekšsēdētāja, valdes locekļa, prokūrista vai par Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma prasību ievērošanu valūtu tirdzniecības sabiedrībā atbildīgās personas maiņu un šīs informācijas iesniegšanas kārtību. Šīs iesniedzamās informācijas saturs atbilst tai informācijai, kāda par attiecīgajām personām iesniedzama valūtu tirdzniecības sabiedrības reģistrācijas procesā.

Kā noteikts Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 26.⁷ panta pirmajā daļā, šī informācija iesniedzama Latvijas Bankai pirms minēto personu maiņas, lai Latvijas Banka varētu pārliecināties par minēto personu atbilstību Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma prasībām. Latvijas Banka minētā likuma 26.⁷ panta trešajā daļā paredzētajos gadījumos būs tiesīga iebilst pret minēto personu maiņu.

	Noteikumu projekta IV. nodaļā noteiktas valūtu tirdzniecības prasības un kārtība, kādā izveidojama valūtu tirdzniecības vieta un veicama valūtu tirdzniecība. Šī kārtība un prasības kopumā ir salīdzināmas ar Latvijas Bankas noteikumos Nr. 36 ietvertajām attiecīgo jomu regulējošajām prasībām. Šīs prasības ir vērstas uz valūtu tirdzniecības sabiedrību klientu fiziskās drošības un darījumu konfidencialitātes, kā arī patērētāju tiesību aizsardzības prasību nodrošināšanu valūtu tirdzniecībā. Tā kā valūtu tirdzniecība ir finanšu pakalpojums, tātad paaugstināta riska pakalpojums, klientam valūtu tirdzniecības vietā ir jābūt radītiem drošiem apstākļiem un jāievēro darījumu konfidencialitāte. Drošas vides nenodrošināšana valūtu tirdzniecības vietā varētu radīt ne tikai neuzticību klientu vidū, bet arī veidot negatīvu iespaidu par valūtu tirdzniecības sabiedrībām kopumā. Tas savukārt nelabvēlīgi ietekmētu Latvijas Bankas kā finanšu tirgus dalībnieku uzrauga tēlu. Līdz ar to Noteikumu projekts paredz prasības ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas atrašanās vietai, paredz, ka kases operāciju kabīnes kases lodziņam no sāniem ir jābūt konstruktīvi norobežotam (lai nodrošinātu darījuma konfidencialitāti), ka klientu zonai jābūt norobežotai (lai garāmgājēju plūsmai būtu liegta iespēja to šķērsot), kā arī, ka klientu zonai jābūt labi apgaismotai (lai klients spētu novērtēt naudas zīmju drošības elementus un naudas zīmju kvalitāti) un vismaz 1 m² platībā. Noteikumu projektā ietvertās prasības attiecībā uz automatizēto valūtu tirdzniecības iekārtu izmantošanu pēc valūtu tirdzniecības sabiedrību pārstāvju sniegtajiem priekšlikumiem ir veidotas atšķirīgas no Latvijas Bankas noteikumiem Nr. 36, paredzot, ka uz automatizētajām valūtu tirdzniecības iekārtām nav attiecināmas klientu zonas prasības tādā veidā, kādā tās attiecas uz kases operāciju kabīni, tomēr automatizētajai valūtu tirdzniecības iekārtai ir jānodrošina darījumu konfidencialitāte un tā izvietojama labi apgaismotā vietā, lai klients spētu atpazīt naudas zīmju drošības elementus un novērtēt naudas zīmju kvalitāti.

	Noteikumu projekts nenosaka konkrētas prasības automatizētās valūtu tirdzniecības iekārtas izbūvei un drošībai, līdzīgi kā Finanšu un kapitāla tirgus komisijas izdotie finanšu tirgus dalībnieku darbību regulējošie normatīvie noteikumi nenosaka specifiskas prasības naudas iemaksas vai izmaksas bankomātu izbūvei un drošībai. Tomēr, veicot to uzturēšanu, finanšu tirgus dalībniekiem ir jāievēro visas informācijas tehnoloģiju drošības pārvaldības prasības, t.sk. tīklu un iekārtu loģiskās un fiziskās drošības prasības, pieejas tiesību, auditācijas pierakstu un citas prasības. Līdz ar to automatizēto valūtu tirdzniecības iekārtu uzstādīšanā ir ievērojami tie paši standarti, kādi tiek piemēroti standarta naudas iemaksas vai izmaksas bankomātiem, kā arī ir jāņem vērā finanšu industrijas labā prakse. Vienlaikus, ja valūtu tirdzniecības iekārtā tiek veikta <i>euro</i> banknošu un monētu apstrāde un laišana otrreizējā apgrozībā, šādai darbībai tiek piemēroti arī Latvijas Bankas noteikumi par <i>euro</i> banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā (šā projekta izstrādes brīdī spēkā Latvijas Bankas 2013. gada 16. septembra noteikumi Nr. 124 “<i>Euro</i> banknošu un monētu apstrādes un laišanas otrreizējā apgrozībā noteikumi”). Lai nodrošinātu drošu darījumu veikšanu un iegūtās informācijas saglabāšanu, Noteikumu projekts paredz, ka valūtu tirdzniecības vietā izveidotajā kases operāciju kabīnē un automatizētajā valūtu tirdzniecības iekārtā ir jānodrošina naudas līdzekļu saglabāšana, darījumu reģistrēšana un uzskaitē, klientu identifikācija, bet kases operāciju kabīnē arī klientu identifikācijas dokumentu kopēšana, klientu identifikācijas datu aizsardzība un saglabāšana, naudas zīmju pārbaude, kā arī fiziskā drošība, novēršot iespēju netraucēti iekļūt nepiederošai personai. Lai nodrošinātu korektu informācijas par valūtu tirdzniecībā izmantotajiem valūtu kursiem atspoguļošanu un novērstu situācijas, ka privātpersonas vēršas Latvijas Bankā ar sūdzībām valūtu tirdzniecībā izmantotām maldinošām informatīvajām norādēm, kas ne tikai aizskar patērētāju likumiskās tiesības un intereses, bet arī negatīvi ietekmē Latvijas finanšu darījumu tirgus reputāciju Latvijas iedzīvotāju un citu valstu tūristu vidū, Noteikumu projekts paredz jēdzienu "pamatkurss", ar to saprotot valūtu tirdzniecības sabiedrības noteikto ārvalstu valūtas zemāko pārdošanas kursu un augstāko pirkšanas kursu, kā arī nosaka, ka informatīvajās norādēs valūtu tirdzniecības vietā pie kases operāciju kabīnes lodziņa klientam redzamā vietā un automatizētajā valūtu tirdzniecības iekārtā valūtu tirdzniecības sabiedrībai obligāti ir skaidri salasāmā veidā

jānorāda tās nosaukums (firma), juridiskā adrese un tālruņa numurs, ārvalstu valūtu nosaukumi un kodi, pamatkursi, informācija darījumu komisijas maksām un citām papildu izmaksām, kā arī cita informācija attiecībā uz darījuma apliecinājuma dokumenta izsniegšanu un klienta tiesībām atteikties no darījuma, ja tā nosacījumi nav bijuši klienta interesēs, kā arī informācija par sūdzību iesniegšanas kārtību. Noteikumu projekts paredz, ka pamatkurss obligāti jānorāda, ja informatīvā norāde redzama ārpus telpām, savukārt valūtas kursu, kas atšķiras no pamatkursa (piemēram, valūtas kursu liela apjoma darījumiem vai valūtas kursu vecāka izlaiduma banknotēm), nedrīkst norādīt lielāka izmēra vai citas krāsas simboliem kā pamatkursu.

Noteikumu projekts paredz, ka valūtu tirdzniecības sabiedrība var patstāvīgi izvēlēties, kuras ārvalstu valūtas tā pērk un pārdod, un tai ir tiesības patstāvīgi noteikt ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas kursu attiecībā pret *euro*. Ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas kurss ir nosakāms, izmantojot netiešo kotēšanas metodi, t.i., izsakot ārvalstu valūtas daudzumā par vienu *euro*. Ja valūtu tirdzniecības sabiedrība dienas laikā maina ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas kursu attiecībā pret *euro*, tai ir pienākums veikt attiecīgos labojumus visās informatīvajās norādēs.

Minētās prasības, kas vērstas uz klientu aizsardzību, valūtu tirdzniecības sabiedrībai ir jāizpilda arī, pārdodot ārvalstu valūtu ar tās tīmekļvietnes starpniecību.

Valūtu tirdzniecības sabiedrība valūtu tirdzniecības vietā kā maksāšanas līdzekli no klienta drīkst pieņemt skaidro naudu un maksājumu kartes (debitkartes un kredītkartes), kā arī samaksu ar ātro kredīta pārvedumu (zibmaksājumu) un kredītiestādes iekšējo kredīta pārvedumu. Valūtu tirdzniecības sabiedrībai ir aizliegts pieņemt darījuma priekšsamaksu vai pēcsamaksu, tādējādi nodrošinot darījuma tūlītēju izpildi pie kases operāciju kabīnes lodziņa vai automatizētajā valūtu tirdzniecības iekārtā. Šī prasība neattiecas uz darījumu, ko valūtu tirdzniecības sabiedrība veic darījuma attiecību ietvaros ar citu finanšu tirgus dalībnieku, kā arī uz ārvalstu valūtas pārdošanas darījumu, kas notiek ar valūtu tirdzniecības sabiedrības tīmekļvietnes starpniecību.

Darījumos, ko valūtu tirdzniecības sabiedrība veic darījuma attiecību ietvaros ar citu finanšu tirgus dalībnieku, kā arī ārvalstu valūtas pārdošanas darījumos, kas notiek ar valūtu tirdzniecības sabiedrības tīmekļvietnes

starpniecību, ir svarīgi, lai valūtu tirdzniecības sabiedrības izmantotā grāmatvedības elektroniskā uzskaites sistēma nodrošina katra darījuma izsekojamību, arī situācijās, ja tiek veikta daļēja samaksa. Grāmatvedībā jābūt pieejamai informācijai par katru darījumu no tā sākuma līdz pabeigšanai. Grāmatvedības likuma 6. panta otrajā daļā jau noteikts, ka grāmatvedību kārtoti tā, lai grāmatvedības jautājumos kompetenta trešā persona varētu gūt patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma saistībām, mantu un finansiālo stāvokli noteiktā datumā, saimnieciskās darbības rezultātiem un naudas plūsmu noteiktā laikposmā, kā arī konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei.

Noteikumu projekts arī paredz, ka pirms darījuma veikšanas valūtu tirdzniecības sabiedrības darbiniekam ir jāpārlicinās, vai klients ir informēts par visiem valūtu tirdzniecības sabiedrības piedāvātajiem darījuma nosacījumiem, t.sk. piemērojamo komisijas maksu un citām papildu izmaksām, kā arī, ka klientam ir tiesības atteikties no darījuma jebkurā brīdī līdz tā izpildei Noteikumu projektā aprakstītajā kārtībā.

Noteikumu projekts arī noteic, ka kapitālsabiedrības, kas saņēmušas Latvijas Bankas licenci ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai līdz 2022. gada 31. decembrim, Latvijas Banka 2023. gada 1. janvārī reģistrēs valūtu tirdzniecības sabiedrību reģistrā, norādot informāciju par kapitālsabiedrību un tās valūtu tirdzniecības vietām atbilstoši 2022. gada 31. decembrī spēkā esošajām Latvijas Bankas izsniegtajām licencēm.

Attiecībā uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomu un sankciju riska pārvaldīšanas jomu regulējošo prasību izpildi Noteikumu projekts paredz, ka valūtu tirdzniecības sabiedrībām līdz dienai, kad stāsies spēkā attiecīgi konkrētās jomas regulējošie Latvijas Bankas noteikumi, būs jāpiemēro Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2021. gada 12. janvāra normatīvie noteikumi Nr. 5 "Klientu izpētes, klientu padziļinātās izpētes un riska skaitliskā novērtējuma sistēmas izveides un informācijas tehnoloģiju prasību normatīvie noteikumi" un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 11. augusta normatīvie noteikumi Nr. 126 "Sankciju riska pārvaldīšanas normatīvie noteikumi" kā "iestādei" minēto abu normatīvo noteikumu izpratnē tiktāl, cik to prasības atbilst valūtu tirdzniecības sabiedrību darbības specifikai. Atbilstoši Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu

	3. punktam šāda pārejas perioda ilgums ir iespējams līdz 2024. gada 31. decembrim. Savukārt Latvijas Bankas 2019. gada 16. jūlija noteikumi Nr.176 "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas un sankciju riska pārvaldīšanas prasības, veicot ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanu un pārdošanu", kuri attiecīgās prasības nosaka <u>kapitālsabiedrībām, kas saņēmušas Latvijas Bankas licenci ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai</u>, no 2023. gada 1. janvāra tiks atzīti par spēku zaudējušiem.
Leģitīmais mērķis	Noteikumu leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana. Leģitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība – tiek sasniegts, nodrošinot valūtu tirdzniecības sabiedrību reģistrāciju un uzraudzību tādā veidā, lai konkrētajā finanšu tirgus nozarē darbotos subjekti, kuri spēj nodrošināt augsta līmeņa klientu apkalpošanu drošā vidē, informācijas un dokumentu aizsardzību, darījumu konfidencialitātes nodrošināšanu un citu prasību izpildi, kas attiecināma uz finanšu pakalpojumu sniegšanu. Savukārt leģitīmais mērķis – sabiedrības labklājība – tiek sasniegts, īstenojot valūtu tirdzniecības sabiedrību reģistrācijas un to darbības uzraudzības procesu iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina konkrētā finanšu tirgus dalībnieku tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību.
Samērīgums	Lai izvērtētu, vai pieņemtā tiesību norma atbilst samērīguma principam, jānoskaidro: pirmkārt, vai lietotie līdzekļi ir piemēroti leģitīma mērķa sasniegšanai; otrkārt, vai šāda rīcība ir nepieciešama, t.i., vai mērķi nevar sasniegt ar citiem, indivīda tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; treškārt, vai likumdevēja darbība ir samērīga jeb atbilstoša, t.i., vai labums, ko iegūs sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto zaudējumu. Noteikumu projekts ir samērīgs ar sasniedzamo mērķi, lai to būtu iespējams pilnvērtīgi īstenot. Noteikumu projekts nodrošina spēkā esošā normatīvā regulējuma pēctecību, pārmaiņas, salīdzinot ar Latvijas Bankas noteikumiem Nr. 36, paredzot tikai tajos gadījumos, kur to paredzējis likumdevējs Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma II² nodaļā, kā arī valūtu tirdzniecības

	sabiedrību reģistrācijas procesu pielīdzinot Finanšu un kapitāla tirgus komisijas praksē jau pastāvošajam finanšu tirgus dalībnieku reģistrācijas procesam, lai nodrošinātu iespējami vienveidīgu pieeju attiecībā uz visām Latvijas Bankas no 2023. gada 1. janvāra uzraugāmajām finanšu tirgus dalībnieku kategorijām. Noteikumu projekts ir atbilstošākais veids, kā Latvijas Bankai izpildīt no Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 26.³ panta trešās daļas, 26.⁵ panta un 26.⁷ panta otrās daļas izrietošo tiesisko pienākumu un nav tādu alternatīvu veidu, lai izpildītu šo pienākumu līdzvērtīgā kvalitātē. Samērojot papildu slogu un resursus, ko valūtu tirdzniecības sabiedrībām būs jāiegulda Latvijas Bankas noteikto prasību ievērošanā, ar sabiedrības ieguvumu, secināms, ka sabiedrības interesēm piešķirama prioritāte un tās ieguvums būs lielāks par papildu resursu ieguldījumu, kas konkrētajam finanšu tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi no pārskatāmām un tiesiski stabilām valūtu tirdzniecības sabiedrību reģistrēšanas, informācijas sniegšanas un valūtu tirdzniecības prasībām. Noteikumu projektu nepieņemot, būtu apgrūtināta Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma II² nodaļā noteiktā mērķa sekmīga sasniegšana.
Spēkā stāšanās	2023. gada 1. janvāris
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un/vai izdevumus
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Noteikumu projekts nerada papildu administratīvo slogu
Saistītie dokumenti	Latvijas Bankas noteikumi, kas valūtu tirdzniecības sabiedrībām un kredītiestādēm noteiks pienākumu sagatavot un iesniegt statistiskos datus par valūtu tirdzniecības darījumiem. Latvijas Bankas noteikumi, ar kuriem par spēku zaudējušiem tiks atzīti Latvijas Bankas 2019. gada 16. jūlija noteikumi Nr. 176 "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas un sankciju riska pārvaldīšanas prasības, veicot ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanu un pārdošanu".
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Normatīvā akta projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļā "Sabiedrības

	līdzdalība", un līdz 2022. gada 29. jūlijam par to bija iespējama sabiedrības līdzdalība. Vienlaikus par Noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tika informētas kapitālsabiedrības, kuras saņēmušas Latvijas Bankas licenci ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanas komercdarbības veidā.
Saskaņošanas rezultāti	Sabiedrības līdzdalības rezultātā tika saņemti 5 priekšlikumi, no kuriem četri ņemti vērā, savukārt viens nav ņemts vērā, jo tas ir pretrunā ar Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumiem Nr. 96 "Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība", kas paredz ārvalstu valūtu tirdzniecības darījumus reģistrēt kases aparātā ar papīra kontrollenti, hibrīda kases aparātā vai kases sistēmā.